گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۵۲۲۸۹
یکشنبه ۳۰ خرداد ۱۴۰۰ ۷:۴۸

یافته‌هایی از یک مطالعه کوهورت؛

بلای سیگار در بروز بیماری‌های قلبی عروقی

تحلیل اولین داده‌ها از مطالعه کوهورت روانسر نشان داد که سیگار کشیدن علاوه بر اینکه یک عامل خطر فردی مستقل برای بیماری‌های قلبی-عروقی است، همراه شدن آن با بسیاری از عوامل خطر دیگر مانند دیابت، پرفشاری خون ، اختلال چربی‌های خون، چاقی، فعالیت بدنی پایین و سن بالا شانس ابتلا به بیماری‌های قلبی-عروقی را افزایش می‌دهد.

به گزارش خبرنگاران علم و فناوری گزارش خبر، همانند بسیاری از کشورهای غرب آسیا، بیماری‌های قلبی- عروقی، اولین علت مرگ‌ومیر در ایران است و حدود ۴۶ درصد از کل موارد مرگ‌ومیر در سال ۲۰۱۵ را به خود اختصاص داده است. به همین دلیل شناسایی و کنترل عوامل خطر بالقوه این بیماری، می‌تواند شیوع و بار ناشی از آن را کاهش دهد.
علاوه بر شیوع بالای این بیماری‌های، شیوع عوامل خطر آن نیز در ناحیه غرب آسیا از جمله ایران، بالا است؛ به طوری‌که میانگین سطح سرمی کلسترول و شاخص توده بدنی، به عنوان دو عامل خطر مهم، در هر دو جنس و فشار خون در زنان ایرانی بالاتر از میانگین جهانی گزارش شده است.
سیگار علاوه بر این‌که به تنهایی یک عامل خطر مهم برای بیماری‌های قلبی- عروقی است؛ اثر ترکیبی آن با پرفشاری خون خطر ابتلا به این بیماری را افزایش می‌دهد. طبق بررسی‌های انجام‌شده در ایران، شیوع مصرف سیگار نیز همگام با سایر عوامل خطر در حال افزایش است. بر اساس یافته‌های یک مطالعه متاآنالیز، یک پنجم مردان ایرانی و ۲ تا ۳ درصد زنان، عادت سیگار کشیدن روزانه دارند که این الگو به طور چشمگیری از سن ۳۰ سالگی افزایش می‌یابد.
بر همین اساس پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه با انجام یک مطالعه به این پرسش پاسخ دادند که سیگار کشیدن به چه میزان می‌تواند اثر عوامل دیگر در ایجاد بیماری‌های قلبی- عروقی را تشدید کند؟ این مطالعه یکی از اولین مطالعاتی است که بر روی جمعیت قابل توجهی از قوم کرد در ایران انجام شده است.
این مطالعه تحلیل مقطعی داده‌های فاز اولیه مطالعه آینده‌نگر «بیماری‌های غیرواگیر روانسر» و بخشی از مطالعات تحقیقات اپیدمیولوژیک آینده‌نگر در ایران است که بر روی اقوام مختلف و با هماهنگی وزارت بهداشت و آموزش پزشکی در حال انجام است.
روانسر با جمعیتی حدود ۵۰ هزار نفر، یکی از شهرهای با قومیت کرد در استان کرمانشاه است. یک‌دستی جمعیت این شهرستان از نظر تنوع قومی، سهولت دسترسی و ثبات نسبی جمعیت از نظر مهاجرت در این شهرستان، از مهم‌ترین دلایل انتخاب این شهرستان به عنوان یکی از سایت‌های کوهورت پرشین در کشور است.
در این مطالعه هزار و ۶۳ نفر از افراد ۳۵ تا ۶۵ سال، ساکن دائمی شهر روانسر و تمام روستاهای مجاور آن که ملیت ایرانی و تمایل به شرکت در مطالعه را داشتند، شرکت کردند و افراد آموزش‌دیده با مراجعه به منزل افراد، از واجد شرایط‌ها برای شرکت در مطالعه دعوت می‌کردند.
برای ارزیابی وضعیت سیگار، از پرسش‌نامه استفاده شد و افراد در سه گروه «سیگاری‌های فعلی»، «سیگاری‌های سابق» و «هرگز سیگاری نبوده» طبقه‌بندی شدند. شرکت‌کنندگانی به عنوان سیگاری‌های فعلی در نظر گرفته‌شدند که حداقل یک و حداکثر ۱۰۰ نخ سیگار در روز دود می‌کنند. اگر شرکت‌کنندگان به طور منظم و یا گاهی اوقات در طول سال گذشته سیگار نکشیده بودند، اما در طول زندگی خود بیش از ۱۰۰ نخ سیگار کشیده بودند، آن‌ها به عنوان افراد سیگاری سابق طبقه‌بندی می‌شدند.
همچنین سیگاری‌های کنونی بر اساس تعداد سیگارهای روزانه در سه گروه سیگاری‌های سبک (یک تا ۹ سیگار در روز)، سیگاری‌های متوسط (۱۰ تا ۱۹ سیگار در روز) و سیگاری‌های قهار (۲۰ سیگار یا بیشتر در روز) طبقه‌بندی شدند.
همچنین شرکت‌کنندگان از نظر وضعیت اقتصادی- اجتماعی، میزان فعالیت بدنی، دیابت نوع دو، فشار خون، مشکلات چربی خون و ... نیز بررسی شدند.
از بین افراد شرکت‌کننده ۸۰ درصد هرگز سیگاری نبودند، حدود ۱۲ درصد در حال حاضر سیگاری بودند و حدود هشت درصد از افراد سابقه مصرف سیگار در گذشته را داشتند. حدود نیمی از افراد سیگاری، سیگاری قهار بودند و حدود یک سوم سیگاری سبک بودند.
یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد سیگار کشیدن علاوه بر اینکه یک عامل خطر فردی مستقل برای بیماری‌های قلبی-عروقی است، همراه شدن آن با بسیاری از عوامل خطر دیگر مانند دیابت، پرفشاری خون ، اختلال چربی‌های خون، چاقی، فعالیت بدنی پایین و سن بالا شانس ابتلا به بیماری‌های قلبی-عروقی را افزایش می‌دهد.
یافته‌های مطالعه نشان داد فعالیت بدنی شدید در افراد غیرسیگاری و سابقاً سیگاری یک عامل محافظت‌کننده در ابتلا به بیماری‌های قلبی-عروقی شانس است و چاقی در سیگاری‌های قهار شانس ابتلا به بیماری‌های قلبی-عروقی را تقویت می‌کند.
به گفته پژوهشگران این مطالعه؛ سیگار یک عامل خطر قابل تغییر برای بیماری‌های مزمن از قبیل بیماری‌های قلبی عروقی است؛ لذا اصلاح این عامل خطر می‌تواند تا حدود زیادی به پیشگیری و کنترل بیماری‌های قلبی عروقی کمک کند و با ترک یا تعدیل مصرف سیگار، بار بیماری و مرگ ناشی از بیماری‌های قلبی عروقی کاهش خواهد یافت.
در انجام این تحقیق یحیی پاسدار، میترا دربندی، رویا صفری فرامانی، فرید نجفی و بهروز حمزه؛ پژوهشگران پژوهشکده سلامت دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، مشارکت داشتند.
یافته‌های این مطالعه زمستان ۱۳۹۹ به صورت مقاله علمی با عنوان «عوامل خطر بیماری‌های قلبی-عروقی و الگوی مصرف سیگار: تحلیل مقطعی از داده‌های فاز اولیه مطالعه کوهورت روانسر» در مجله دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه، منتشر شده است.